

Reforma řízení nesporného.

Vláda vydala již osnovu pro novou úpravu řízení tohoto. Osnova zabírá prozatím toliko všeobecnou část, tedy dosavadní § 1—19 nesp. pat.

Zásady dosavadní se zachovávají, jmenovitě vyznívá z osnovy důraz na ústnost a bezprostřednost řízení a ochrana osob pod soudním opatrováním jsoucích. Pro řízení před sborovými soudy se podržuje zásada pravidelného řízení písemného, návrhy a vyjádření jednoduchá může soud přijmouti do protokolu. Dřívější ustanovení, že totiž do protokolu se brala podání v okolnostech ohledu vyžadujících, pokládám za vhodnější, protože principu ústnosti lépe vyhovují.

Zmíním se toliko o některých úchylnkách a menších novotách, které se v osnově vyskytují.

Stanoveno jest výslovně, že může soud slyšeti osoby přezvědné, a je-li toho třeba pro zjištění pravdy, i svědky.

Přísežný výslech účastníků jest vyloučen, naproti tomu jest přípustno slyšeti přísežné znalce i svědky, má-li to soud za nutné, aby byla zjištěna pravda.

Důležitá jest změna pro zkoumání pravosti listin, správněji řečeno pravosti podpisů na listinách. Podle dosavadního § 8 musily listiny vydané mimo korunní zemi, v níž má soud sídlo, býti soudně neb notářem ověřeny. Osnova však stanoví všeobecně, že může soud naříditi ověření, pokládá-li to za potřebné k zjištění pravosti listiny.

Ačkoli předpis dosavadní jest nevhodný, jest přece tak silně uvolnění potřeby ověřování podpisů velice nebezpečno. Z praxe jest známo, že soudce úzkostlivý bude se dožadovati ověření z pravidla, soudce liberální téměř nikdy.

V řízení nesporném však se velice často protokoly prohlášení, ba i smlouvy na podkladě listin, zvláště plných mocí, k nimž jest výslovně předpisy speciálními, zvláště zákonem knihovním, žádáno ověření podpisů. Uvolnění v tomto ohledu pokládám za nedůsledné, a bylo by nutno doplniti osnovu v tom smyslu, že v případech takovýchto soud ověření žádati musí, toliko v ostatních případech může.

Pro řízení pozůstalostní pak přistupuje ta okolnost, že se podávají na podkladě plné moci přihlášky bezpodmínečné, uzavírají dohody o majetku zvláště nemovitém, a bylo by nutno, ovšem v příslušné další osnově o řízení pozůstalostním, pro takovéto úkony předepsati obligatorně ověřování listin.

Zásada, že v nesporných věcech není nikdo povinen se dáti zastoupiti advokátem, jest pojata do osnovy, a to pro jednání ve všech instancích, náklady zastoupení jdou na vrub zastoupeného. Byly-li však náklady řízení, tedy i právního zastoupení, způsobeny zjevně bezdůvodně neb hrubým zaviněním účastníka, může soud na návrh uznati účastníka povinným je zapraviti zcela neb z části.

Prostředky opravné, pro něž užívá osnovu výhradně termín stížnost, zůstávají v rámci dosavadním. Důvodem stížnosti jsou zmatečnosti v osnově taxativně uvedené, pak důvody jiné, to jest neúplnost řízení neb rozhodnutí, odpor se spisy, vadné cenění výsledků řízení, a nepřiměřenost neb nevhodnost učiněného rozhodnutí.

Stížnost k nejvyššímu soudu, bylo-li usnesení první stolice vyšším soudem potvrzeno, může se podati jen pro zmatečnost rozhodnutí, zřejmou nezákonnost neb odpor se spisy.

Lhůta ke stížnosti jest pro všechny instance 15denní. Podá-li se stížnost u instance vyšší, má ji tato zaslati instanci první, ovšem lhůta se počítá dle doby, kdy stížnost došla k instanci první.

Důsledkem ústnosti a volnosti v zastoupení jest, že musí soud účastníku právně nezastoupenému dáti poučení o prostředcích opravných, jinak nemůže usnesení proti účastníku nepoučenému nabýti účinnosti.

Osnova určuje, které věci nesporného řízení jest pokládati za věci feriální. Řízení pozůstalostní mezi není. Ovšem může předseda soudu neb předseda senátu prohlásiti za věci feriální i věci jiné, tedy i úkony řízení pozůstalostního, které vyžadují rychlého vyřízení.

Celkem lze říci, že tato osnovu odpovídá tendencím stavu našeho. Protože ale dojde jistě v brzku k osnově řízení pozůstalostního, bude jen v zájmu našeho stavu, když jednotliví kolegové již prostým jednáním o osnovu tu věnují plnou pozornost.

F. Kovář :

K otázce odstranění erárního odkladu ku zaknihování odevzdacích listin při nemovitostech a vydání jich při movitostech.

Z příčiny, že ministerstvo financí připravuje unifikáční osnovu daně dědické s uznáním, že dosavadní předpisy působí průtahy v pozůstalostním řízení a jest ochotno tyto předpisy zjednodušiti a zkusnati vydání pozůstalostních listin, pokud by nebyl ohrožen zájem státu, — byla ku jeho žádosti v červnu 1926 zahájena anketa též u soudů okresních a tamnějších notářství o sdělení, jaká přání chová soudní správa pro zákonodárnou úpravu těchto otázek dle zkušeností nabytých v řízení pozůstalostním.

Budiž zde slyšena odpověď příslušníka stavu notářského s jeho náměty k věci.

Při pozůstalostech nemovitostních by měla být uzákoněna možnost, aby již při projednání pozůstalostním na žádost účastníků se upsalo, že tito zastavující nemovitost svolují ve vklad práva zástavního — současně s vkladem vlastnictví — na ni za vykonatelné pohledávání státu Československé republiky do výše vyměření pozůstalostních poplatků

a) z převodu vlastnictví do pořadí výsadního s účinkem přede všemi i dřívějšími knihovními věřiteli s vyjmutím věcných služebností a

b) dědických z obohacení běžného pořadí věřitelského zároveň se současným vkladem knihovní přednosti přede všemi zjistitelnými právy, podíly a odkazy a pohledávkami z projednané pozůstalosti — a to poplatků ad a) a b) jen ohledně pozůstalostních nemovitostí bez udání číslice vyměření výminkou z dotyčného předpisu knihovního zákona.

Na takový projednací zápis po skončeném projednání buď oprávněnému vydána odevzdací listina ohledně pozůstalostních nemovitostí s celým obsahem o nich tam uvedeným zaknihovatelná po vejítí soud-